

Az első éjszaka

A legrosszabb dolog a halálban alighanem az első éjszaka.

Juan Ramón Jiménez

Mielőtt kinyitottam a könyvét, Jiménez,
Meg se fordult volna a fejemben, hogy a napok és az éjszakák
A halál szorítójában is tovább kerülgetik egymást.

De most elgondolkodtatott:
Hátha lesz hold és nap is,
És a halottak együtt nézik, ahogy felkelnek és lemennek,

Hogy utána külön-külön minden lélek induljon
Lefeküdni az ágy valami szellem-megfelelőjébe.
Vagy az első éjszaka lesz az egyetlen,

Valami sötétség, amire nincs másik szavunk?
Milyen gyarló is a szókincsünk szemközt a halállal,
Milyen lehetetlen is leírni.

A nyelv itt megtorpan,
A ló, amelyen egész életünkben ültünk,
Felágaskodik egy meredek szirt szélén.

Az ige, ami kezdetben volt,
és az ige, amely testté vált,
az összes többi szóval együtt elfogy.

Hogyan tudnám akár most is, amikor ezen a rácsos
Verandán olvasom a könyvét, leírni a halálunk után világító napot?
De ez épp elég ahhoz, hogy rám ijesszen,

És több figyelmet fordítsak az evilági nappali holdra,
A vízen csillogó vagy a fák
Lombjában megtörő napfényre,

És közelebbről megnézzem itt ezeket a kis leveleket,
Ezeket a kis órszem-tüskéket,
Amelyeknek az a foglalkozásuk, hogy a rózsára vigyáznak.

A költészet

Legyen ez annak a mezőnek a neve,
ahova a Bárkáról lefelejtett állatok
járnak legelni az esti felhők alatt.

Vagy egy ciszterna, amelynek betonkarimáján
szivárog lefelé a történelem előtt hullott eső vize.

Akárhogy is nézed,
ez nem az a hely, ahol felállíthatod
a realizmus háromlábú festőállványát,

vagy megmászathatod az olvasóval
a szín szövevényes akadályait.

Hadd írja le kattogó írógépén
a méltóságteljes regényíró
a várost, ahol Francine született,

hogy Albert hogy olvasott újságot a vonaton,
hogy a függönyök hogy lobogtak a hálósobában.

Hagyd, hogy a drámaíró, szakadt kardigánjában,
a lába előtti pokrócon az összegömbölyödött kutyával
mozgassa a szereplőket

a takarásból a színpad felé,
hogy szembenézzenek a ház sokszemű sötétségével.

A költészet nem az ilyesminek a helye.
Nekünk elég,
ha a dohány árára panaszkodunk,

továbbadjuk a csöpögő merőkanalat,
és énekelünk egy kalitkába zárt madárnak.

Mi azzal foglalkozunk, hogy nem csinálunk semmit –
és ehhez semmi másra nincs szükségünk, csak egy délutánra,
és egy csónakra egy kék ég alatt.

És talán egy embere, aki egy kőhídról horgászik,
de még jobb, ha nincs is senki azon a hídon.

Életrajzi jegyzetek egy haikuantológiában

*Amikor kutyát
sétáltatsz, sok kutyával
fogsz találkozni.*

Szósi

Az egyik orvos volt a tizenhetedik században,
és letartóztatták, mert holland kereskedőkkel üzletelt.
Egy másik imádta a szakét, aztán az utolsó éveire
nyoma veszett egy kolostor kapujában.

Egy másik fuvarokat intézett,
és a férje halála után apácának állt.
Nagyon kevesen éltek csak szamurájként,
érdemeket lándzsával, karddal és lóháton,

valamint költészetben, festészetben és kalligráfiában szereelve.
Ez kilencéves korában kezdett verset írni,
amaz elég tekintélyes rizskereskedő volt.
Az egyikük gazda volt, egy másik patikus.

De a kedvencem, Szósi neve mellett
egyáltalán nincs adat,
még csak körülbelüli évszámok se, csak egy kérdőjel,
hogy bámulhassam a falat kifejezéstelenül,

miután elolvastam azt a tökéletes kis versét.

Végignyálazhatod Platónt,
elmélyülhetsz Keresztes Szent Jánosban,
de annál, hogy amikor kutyát sétáltatsz, sok kutyával fogsz találkozni,

nem találsz támadhatatlanabb igazságot,
se bájosabbat – hogy el ne felejtsem.
Ha tanár lennék, és az egyik diákom
büntetést érdemelne, felíratnám

vele a táblára, hogy
Ha kutyát sétáltatsz, sok kutyával fogsz találkozni,
százezerszer, vagy ameddig rá nem jön,
hogy ez nem büntetés, hanem jutalom.

Ha pedig annak a diáknak a helyében lennék,
kezemben tartva a törött krétadarabot,
készen arra, hogy teleírjam a táblát,
először odaállnék az egyik magas ablakhoz,

hogy lássam a többi fiút,
akik egymás nevét kiabálva rohagnak az udvaron,
a játéukra vigyázó terebélyes őszi fákat,
és most már minden teljesen nyilvánvaló volna, hála a zseniális Szósinak.

Kőrís Imre fordítása

Billy Collins (Manhattan, 1941): amerikai költő, 2001 és 2003 között az USA Kongresszusa által adományozott „Poet laureate” címet viselte.

Kőrís Imre (Budapest, 1970): költő.

